

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3448

Vragen van het lid **Van Velzen** (SP) aan de staatssecretaris van Justitie over *meerpersoonscelgebruik*. (Ingezonden 17 juli 2009)

1
Geldt de regel nog steeds dat de deur van een meerpersoonscel uit veiligheidsoverwegingen nooit door slechts één persoon mag worden geopend, maar dat dit minimaal door twee man personeel moet gebeuren?

2
Bent u ervan op de hoogte dat de regel dat de deur van een meerpersoonscel met minimaal twee man personeel moet worden geopend in de praktijk zeer vaak niet wordt nageleefd, omdat hier doorgaans onvoldoende personeel voor aanwezig is? Wat gaat u hier aan doen? Deelt u de mening dat de veiligheid hier in het geding is? Bent u bereid deze regel zo spoedig mogelijk in ere te herstellen?

3
Is het waar dat bij de invoering van het meerpersoonscelgebruik extra personeel op de afdelingen is geplaatst om er voor te zorgen dat deze regel kon worden nagekomen en werkbaar was voor het personeel? Is het eveneens waar dat dit extra personeel in de loop der jaren weer van de afdelingen is wegbezuinigd? Bent u bereid extra personeel aan te

stellen op afdelingen met meerpersoonscelgebruik? Zo nee, waarom niet?

4
Kunt u bevestigen dat meerpersoonscelgebruik ertoe geleid heeft dat er relatief minder of even veel personeel op de afdeling werkt, op een grotere groep gedetineerden?

5
Kunt u ook bevestigen dat meerpersoonscelgebruik tot een hogere werkdruk voor het personeel leidt, omdat hierdoor bijvoorbeeld ook de administratieve taken toenemen, en er meer spanningen tussen gedetineerden zijn die acties van het personeel vergen? Zo nee, kunt u uw antwoord toelichten?

6
Hoe beoordeelt u de situatie in de nacht, wanneer er veel minder personeel aanwezig is om te handelen in geval van calamiteiten op de cel? Is het waar dat de deur van een cel in de nacht niet mag worden geopend, ook niet in geval van een vechtpartij op een meerpersoonscel?

7
Deelt u de mening dat de kans op onveilige situaties groter is bij meerpersoonscelgebruik? Worden incidenten die zich voordoen door meerpersoonscelgebruik, of die ternauwernood voorkomen konden worden eigenlijk wel geregistreerd? Zo nee, kan een dergelijke registratie

per direct worden opgezet? Is er enig zicht op hoe vaak vechtpartijen plaats vinden op meerpersoonscellen?

8
Waarom is het gebruik van meerpersoonscellen, anders dan beloofd, nooit geëvalueerd alvorens besloten is meerpersoonscelgebruik fors uit te breiden? Bent u bereid dit alsnog te doen? Bent u bereid om daarbij ook te onderzoeken wat de mening van het gevangenispersoneel is over meerpersoonscelgebruik? Zo nee, waarom niet?

9
Bent u bereid in deze tijden van cellenoverschot meerpersoonscelgebruik drastischer terug te dringen dan u tot dusver heeft aangekondigd? Bent u bereid meerpersoonscelgebruik weer vrijwillig en niet verplicht voor gedetineerden te maken, en dat dit slechts wordt toegestaan na beoordeling van het gevangenispersoneel op de afdeling, dit alles om veiligheidsrisico's voor het personeel te verkleinen?

Antwoord

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie) (ontvangen 14 augustus 2009)

1 en 2
Het uitgangspunt is dat een celdeur door minimaal twee personeelsleden wordt geopend. Dit geldt zowel voor

éénpersoonscellen als voor meerpersoonscellen. Deze norm geldt ook in de praktijk, alleen bij uitzonderlijke omstandigheden wordt hiervan afgeweken.

3 en 4

Bij de invoering van het meerpersoonscelgebruik is onderzocht of extra personele inzet per penitentiaire inrichting noodzakelijk was. Op basis hiervan worden op afdelingen met alleen meerpersoonscellen extra penitentiaire inrichtingwerkers ingezet. Door de grootte van de groepen bij afdelingen met meerpersoonscelgebruik is overigens relatief minder formatie nodig bij ondersteunende faciliteiten, zoals arbeid, onderwijs en sport. Meerpersoonscelgebruik leidt daarom in algemene zin tot verminderde inzet van personeel.

5

Vorig jaar heeft de Arbeidsinspectie vastgesteld dat van de 825 ondervraagde medewerkers 43% regelmatig of structureel last heeft van stress op het werk. Als belangrijkste veroorzakers van stress noemt de Arbeidsinspectie ongewenste omgangsvormen en de hoeveelheid werk. Hierin speelt een groot aantal factoren een rol, variërend van onderbezetting, piekbelasting, mate van controle over de werkzaamheden, en ook overbezetting. Zoals ik heb aangekondigd in mijn brief van 8 september 2008¹ worden door DJI diverse maatregelen genomen op het gebied van onder andere ongewenste omgangsvormen, mobiliteit en werkdruk.

Een van de maatregelen die in het kader van het programma Modernisering Gevangeniswezen wordt genomen, is het beter en efficiënter roosteren: het zij optimaliseren personele inzet (OPI). Het gaat hier om het beter inplannen van personeel en specifiek de inzet van executief personeel gedurende het dagprogramma. Het efficiënter roosteren is gebaseerd op het principe «waar de gedetineerden zijn, is het personeel».

6

Nee, in de calamiteiteninstructie van een penitentiaire inrichting is geborgd dat ook in de nachtelijke uren een meerpersoonscel op een verantwoorde wijze wordt geopend.

Daar waar nodig wordt het interne bijstandsteam ingezet.

7 t/m 9

Meerpersoonscelgebruik acht ik een volwaardige vorm van detentiecapaciteit mits aan alle huisvestingseisen is voldaan en een goede screening- en selectie plaatsvindt. Zoals de Staatssecretaris van Justitie uw Kamer heeft bericht, is het gebruik van meerpersoonscellen één van de mogelijkheden om op een flexibele wijze te voldoen aan de vraag naar celcapaciteit.

Het toepassen van meerpersoonscelgebruik is wel degelijk geëvalueerd. In het evaluatieonderzoek meerpersoonscelgebruik «Kiezen voor delen» is de eerste fase van de invoering van meerpersoonscelgebruik geëvalueerd². Voor dit evaluatieonderzoek heeft een literatuur- en documentstudie plaatsgevonden, zijn vele personeelsleden en gedetineerden gesproken en is een vragenlijst uitgezet en verwerkt. Op grond van de onderzoeksresultaten voor wat betreft de arbeidsomstandigheden van het personeel, alsmede wat betreft de veiligheid en het welbevinden van het personeel en de gedetineerden gaf de evaluatie geen aanleiding om af te zien van de voorgenomen landelijke invoering van meerpersoonscelgebruik. Het WODC heeft tevens analyses verricht op de laatste landelijke personeelsenquête van 2007. Ook hieruit bleek dat het gebruik van meerpersoonscelgebruik niet samenhangt met de personele perceptie van veiligheid. Sinds de invoering van meerpersoonscelgebruik is geen significante stijging van het aantal incidenten te zien.

¹ Kamerstukken II 2007/08, 24587, nr. 300.

² Kamerstukken II 2003/04, 28979, nr. 9.